

Avar István (Náthán) és Vallai Péter (Szerzetes)

Schiller Kata felvételei

A második részben aztán a tan fokozatosan a mese fölé kerekedik, illetve a kettő jórészt elválik egymástól. A pátriárka intoleranciája végre kiugrasztja a nyulat a bokorból. Végre kiderülhet, hogy rajta kívül mindenki bölcs és toleráns, keresztény lovag, mohamedán szultán, zsidó kereskedő egymás keblére borulhatna, kivéve a szerelmes ifjakat, merthogy róluk kiderül: testvérek. Ez a fordulat mai szemmel nézve – s egy aktualizáló előadást kiváltképp csakis mai szemmel nézhetünk – utólag megváltoztatja Náthán viselkedésének motivációját. Kiderül: végtelen bölcsességében nem is az előítélet, nem is az előítélettel való félelem, hanem ez a gyanú okozta tartózkodását a lovaggal szemben. Csakhogy ettől a mese egyre izgalmasabb lesz ugyan, a példázat azonban egyre érdektelenebb. Másfelől ez a fordulat azt is sugallja, hogy embertársunkról sohasem tudhatjuk, kicsoda, szerelemben és gyilkolásban egyaránt jó az óvatosság: Szaladin saját unokaöccsét ölelhette volna meg, Náthán testvéreket adhatott volna össze, ha nem hallgatnak bölcs ösztönökre.

Az aktualizált előadás nehezen viseli el ezt a fordulatos végét. Az első részben működő kontraszthatás elhamvad, a régi korok hangulatát idéző meseszerűség egyszerűen képtelenségnek hat ebben a közegben. A néző, ha korábban fölhangolta a nosztalgia, lehangozódik. A bölcsesség esélyei helyett a bölcsesség esélytelenségére gondol. Meg talán arra, hogy az egész produkcióból igazán két figurát érez mai hitelűnek: természetesen mindketten abszolút kívül állnak a történeten, s mindketten hovatovább korunk egyetlen értelmiségi lehetőségét ábrázolják. Vallai Péter játssza a barátot, a cinikusan tevékenykedő, de a jó ügyért szorgosan drukkoló szolgát, aki örül, amikor becstelen ajánlatát nem fogadja el a lovag, és később legalább nem követ el árulást, sőt segíteni igyekszik az igazság földerítését. Fesztbaum Béla pedig vidám vigyorral adja a szultán főkönyvelőjévé lett dervist, aki ugyancsak csekély reménnyel és belső meggyőződéssel próbálja jóra használni mocskos hivatalát. A többiek mesealakok, még ha az eredeti versek helyett Szántó Juditnak a rendező által átdolgozott prózai szövegét mondják is. Avar István a címszerepet szó szerint jeleníti meg: a bölcsességet nyugodt derűként, kizökkenhetetlen kedélyként mutatja be; a szenvedések, az élettapasztalatok csak a gyűlöletet irtották ki belőle, a szeretetet, a részvétet csak növelték benne. Lukács Sándor nem tehet mást, mint hogy nem vesz tudomást gerillamaszkjáról, s megpróbál egy mai Szaladint, egy okos, pragmatikus katonát játszani. Igó Éva ugyanilyen öltözékben adja még nála is belátóbb hűgát – bizarr jelenség: egy humanista terroristanó. Barta Mária a keresztény dajka jámbor együgyűségével indítja el az intrikát, amely majdnem tragédiához vezet, Kőmíves Sándor kissé túlzottan szabványosan hozza színre a pátriárka vérszomjas doktrinerségét. Az előadás csak egyetlen előzetes félelmet nem igazol, azt, hogy a szerelmes ifjak alakítói már kinőtték volna a szerepkört. Hegedűs D. Géza meglepetti szőke haját, és – legalább is kellő távolságtól – semmi baj az illúzióval, Hegyi Barbara pedig úgy néz és mosolyog, mint a megtestesült ártatlanság.

LESSING: BÖLCS NÁTHÁN (Pesti Színház)

SZÁNTÓ JUDIT FORDÍTÁSÁNAK FELHASZNÁLÁSÁVAL ÁTDOLGOZTA ÉS RENDEZTE: Mészáros Tamás. DÍSZLET: Khell Csörsz. JELMEZ: Jánoskúti Márta.

SZEREPLŐK: Avar István, Lukács Sándor, Hegedűs D. Géza, Hegyi Barbara, Igó Éva, Barta Mária, Kőmíves Sándor, Fesztbaum Béla, Vallai Péter.

1

Mitől érdekes a mai, nagyon is szekularizálódott színházban egy régi vágású, misztikus szerző? Érdekes-e egyáltalán? „Vevők” vagyunk-e rá? Hisz nemrég a köznapi szóhasználat még többnyire összekeverte a misztikát meg a misztifikációt, noha az előbbi hagyományosan bizonyos elragadtatott vallási élményt, „belső látást” jelent, az utóbbi közönséges szemfényvesztést. Ma persze már joggal beszélünk a miszticizmus új divatjáról, csak hogy ebben tényleg nem könnyű megvonni a „belső látás” és a szemfényvesztés határvonalát; másfelől egyre több szó esik a misztika nem vallásos formáiról is (a művészi élmény, a természet, az erotika stb. misztikájáról).

Vidnyánszky Attila *Ősök*-rendezésének egyik fontos és, mondhatni, első pillantásra szembeötlő erénye, hogy ezt a robusztus romantikus művet, amelyet sokféle okból, nem utolsósorban azonban a két nagyon eltérő színházi tradíció folyamánként nem egyszerű feladat magyarul szóra bírni, mindenekelőtt a gyökerei felől akarja megérteni, nem pedig a könnyen adódó kurrens, felszíni analógiák bűvöletében. Ehhez a törekvéshez Bella István új *Ősök*-fordítása nemcsak alkalmat szolgáltat, de minden tekintetben segítkezőt nyújt. Bella első ízben fordította le teljes értékűen ezt az egyébként belső ellentmondásoktól (is) feszülő, Mickiewicz által többször félbehagyott és újakezdett színpadi tetralógiát (amelynek első része megmaradt töredéknek), megszólaltatva annak minden lényeges gondolati és stílusi rétegét, némileg mégis közelítve a mai élő nyelvhez, de nem szakítva ki eredeti kontextusából.

Nem tudom, Vidnyánszky mennyire mélyedte el a Mickiewicz-irodalomban, de az a gyanúm, ha elmélyedt, akkor is inkább a saját intuíciójára hallgatott, s nem az irodalomtörténészekre. Két Mickiewicz létezik ugyanis. Az a közismert és általánosan elfogadott Mickiewicz az egyik, akit a polonisztikai tudorok és a kézikönyvek forgalmaznak: a lengyel nemzeti öntudat lánglelkű poétája, aki végső soron a társadalmi progresszió mellett kötelezte el magát, s akinek extrém messianisztikus nézeteit (a lengyeliség mint az Újszövetség „választott népe”, Lengyelország mint „a népek Krisztusa”, aki szenvedésével megváltja a világot stb.) az utókor józan ítsései hajlamosak „csupán” költői metaforának vagy a „korszellem” elhanyagolható járuléknak tekinteni. A másik a titkos, már-már illegális, különcköző Mickiewicz, akivel magyarul eddig nem is igen találkozhattunk: ő lenne az igazi. Vidnyánszky őt idézi meg előadásában. A véletlen szeszélye – vagy a három évvel ezelőtti Mickiewicz-bicentenárium valamiféle „utóregzése”? –, hogy épp a be-regszászi Mickiewicz-bemutatót követően magyarul is megjelent egy-két olyan publi-

PÁLYI ANDRÁS

Honnan a gonosz?

■ MICKIEWICZ: ŐSÖK ■

káció, amely ezt a rejtett Mickiewiczet állítja reflektorfénybe. Elsősorban Czesław Miłosz *Az Ulro országa* című, nagy ívű szellemi önarcképének Mickiewiczcsel foglalkozó passzusaira gondolok, valamint a kitűnő Mickiewicz-kutató Krzysztof Rutkowski tanulmányára, amelyet a költő messianizmusának forrásairól írt (*Milyen istenben hitt Mickiewicz?* Nagyvilág, 2001/2.), továbbá Andrzej Niemojewski *A régmúlt és Mickiewicz* című könyvére, amely a húszas években jelent meg Varsóban, és amely továbbra is csak Miłosz – egyébként idézetekkel bőven illusztrált – közvetítésével hozzáférhető számunkra. Mindhárman „cselekvő misztikusként” állítják elének Mickiewiczet, ami, el kell ismerjem, valamelyest ellentmond annak, amit én magam is írtam a lengyel romantika atyjáról, Bella István új fordítását ismertetve (*A sáttán színéváltozásai*. Élet és Irodalom, 2000. augusztus 19.), és ennek kapcsán kijelentve róla, hogy „a romantikus miszticizmus jellegzetes képviselője, aki nagyon is földi hivatással ruházta fel az égi hatalmakat”. Rutkowski viszont épp arra hívja fel a figyelmet, hogy Mickiewicz nem a hagyományosan kontemplatív keresztény misztika útját járja, inkább erős vonzalmat tanúsít a

judaizmus iránt, s a zsidó misztikában mindig is létezett ez a világbójtó aktivitás: míg a megváltást „a kereszténység lelki és láthatatlan eseményként képzelel el” – hangsúlyozza Rutkowski –, addig a zsidó szellem minden lelki energiát azon mér le, hogy megváltoztattja-e a világot.

⊙

Mickiewicz vonzalma a zsidó szellemiséghez: ez megér egy rövid kitérőt, ami talán nem is kitérő, legfeljebb látszólag. Annál is inkább, mert az *Encyklopédia Judaica* – Miłosz szerint kissé elhamarkodottan – bizonyítottan tekinti Mickiewicz zsidó származását, amiben Ksawery Branicki közlése lenne a perdöntő, minthogy a költő neki állítólag kijelentette: „Apám mazur volt, anyám pedig kikeresztelkedett. Ennek következtében félig lehita, félig izraelita vagyok, és ezt büszkén vallom.” Miłosz elidőzik kissé a kérdés pró és kontra érveinél, amibe itt most nem érdemes belemernünk; de akárhogy is, Mickiewicz erős szemita vonzalma tény. Tudjuk, hogy az 1830-as felkelés hírére kényszerű nyugati emigrációjából hazaindult, ám könnyen hevülő szíve útközben újra lángra lobbant, s így

„lekéste” a forradalmat, amelynek bukása után viszont hirtelen elhatározással feleségül vette a még Odesszában megismert Maria Szymanowska leányát, a frankista zsidó Celinát, aki hat gyermekkel ajándékozta meg, de azokat már nem állt módjában felnevelni. Vannak bizonyos jelei, hogy e házasság motivációjába is belejátszott messiánisztikus küldetésstudata. Mindenesetre élete végén, a Collège de France katedráján megszállottan hirdette világbójtó eszméit, s ebbe szervesen beletartozott a lélek-vándorlásba vetett hite.

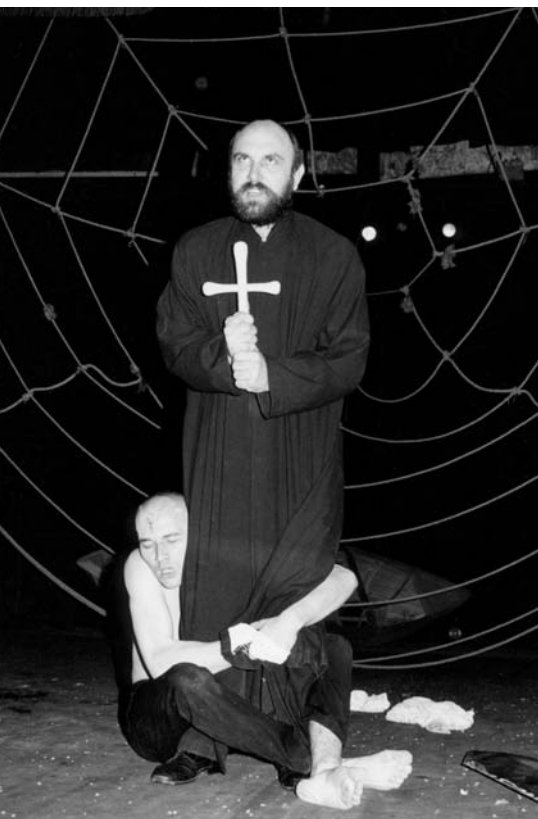
Erre mutat Armand Lévy 1854-es feljegyzése is, aki így idézi Mickiewicz egyik kijelentését: „Miótán a lélek kilépett a testből, s mielőtt újból testet öltene, egy darabig kétségkívül azokon a helyeken marad, ahol élt, ahol a holtteste nyugszik, és a számára oly drága tárgyakhoz kötődik. Mindig ott hagyunk egy darabot mindabban, amit megérintünk.” Ez pedig egyértelműen arra mutat, hogy az Ősökben, amely a litván–lengyel–belorusz–porosz vidékeken Mickiewicz korában még élő pogány halottidéző szertartást teatralizál, minden misztikumot szó szerint kell vennünk: a parasztok lakomáján a múltból előlépő „holtakat”, az álmodozó, csalódott szerelmes Gustaw halálát és továbbélését (szándékosan nem mondok feltámadást), átlényegülését előbb a hazaszeretet oltárán áldozó Konráddá, majd vezeklő remetévé, nem is beszélve a túlvilági lények kavalkádjáról, intrikáiról, titkos akcióiról stb. Miłosz, aki XX. századi értelmével nyíltan a „vallásos Mickiewiczet” akarja rehabilitálni, megállapítva, hogy a lengyelek „a nacionalista messianizmust” ugyan átvették tőle, „de a vallását hitetlen-

Jelenet az előadásból

kedve fogadták”, nem restelli „büntetendő önkényességnek” nevezni azt a körülményt, hogy Mickiewicz egyenesen Pál apostoltól eredezteti a lélekvándorlás eszméjét.

Szerinte sokkal többet mond a mickiewiczzi misztika forrásait illetően a kabala szimbolikájáról érkező Greshom G. Scholem, amikor a következőket írja: „A test a külső történelembe számúztetik, ennek megfeleltethető a lélek számúztetése, vándorlása egyik testi alakból a másikba, egyik létformából a másikba.” Ez „a lélek számúztetését” tanító doktrína hihetetlen népszerűsége tette szert a diaszpórában élő zsidóság körében, s Miłosz szerint innen veszi a lélekvándorlás eszméjét Mickiewicz is, Towiański is, aki messianizmus tekinte-

Szajkó Tibor felvételei

Trill Zsolt és Varga József

tében szellemi atyja a költőnek, és ugyan ezen okokból – a „nagy emigráció” idején a lengyel szellemi élet java idegenben, diaszpórában élt – kedves nekik igazán ez az idea, amelyet Mickiewicz érthetően nem metaforának szán, hanem konkrét reménynek, vallásos fogódzónak, magyarárnak: hisz benne. Akkor pedig az *Ősök* csak a hit felől közelíthető meg.

De ha már a kabalisztikus hagyományra utaltunk, említenünk kell Jacob Böhmét, a reneszánsz alkímia e közvetlen leszármazottját, aki az igazi összekötő kapocs a Mickiewicz vallási gyökerű, mégis politikai aktivitásra ösztönző messianizmusa és a kabalisztika között. „Unde malum?” – ez a kulcskérdés: honnan a gonosz? Amit ugyanis Böhme a gonosz eredetéről mond,

az teljes mértékben a kabbalán alapul, hisz számára a világban ható gonosz az isten haragjának negatív, homályos öselve. A már fentebb idézett Lévy feljegyezte a Collège de France katedráján előadó Mickiewicz egy másik kijelentését is Jacob Böhméről: „Tehát Isten, kiszabadítva az élet lángját a természetből fakadó, végtelen és sötét erők mélységéből, a maga korlátlan egységében létezett, az ember egységéhez hasonlóan, és ez a létezés a teremtesen, a cselekvésen alapult... Az őseMBER, Böhme szerint, teljesen szellemi lényként, nem anyagból való testtel felruházva, az őstermészetből vette erejét, a hatalom forrásának ilyen módon Isten haragjának legbelsejében kellett lennie.”

Aligha tévedünk, ha azt mondjuk: ez a „honnan a gonosz?” a kulcsa Vidnyánszky *Ősökjének*.

Úgyhogy Vidnyánszky hatására magam is inkább úgy mutatnám már be Mickiewiczet, a XIX. századi szabadságeszme e nagy lángoszlopát, mint aki minden tekintetben rendkívüli és rendhagyó jelenség volt, költőként is, drámaíróként is, nemzeti vateszként is, aki mindig szétfeszítette minden szerep kereteit, amelyet magára vett; csupán misztikusnak volt klasszikus. Noha tudom, „klasszikus misztikát” emlegetni meglehetősen paradox fordulat, épp a „belső látás” egysége, testre- vagy ha úgy tetszik, „lélekre”- szabottsága miatt. Hacsak nem azt tekintjük a misztika fő (lélektani) jellemzőjének, hogy teret és formát biztosít a korlátlan szubjektivizmus és a látónoki impulzivitás áradásának.

③

Isten haragjának legbelsejében lenni? Ez akkor most mit jelent? Talán a „külső történelem”, a diaszpóra elvesztését? A hatalom és az elhivatottság feloldhatatlan dualizmusát? Ki itt a sátnak, és ki az isten?

Az *Ősök* eddigi interpretációinak krónikája nem egyeb, mint a misztikus vízió meghamisításának ellentmondásos kacskaringója, ami néha egyből nyilvánvaló kudarcnak bizonyult, máskor viszont – természetesen a megfelelő „korszellem” ígézetében – sikerrel kecsegtetett. Sőtér István például, aki az ötvenes években, a realista kánon sematikus egyeduralma idején írt több tanulmányt az *Ősökről*, egy helyütt diadalmasan állapítja meg: „A halottak lakomájának egész jelenete nélkülözi azt a »kísértetiességet«, mely pedig a témából szervesen következhetnék. A megjelenő lelkeket olyasféle családiás, patriarkális természetességgel és gyengédséggel veszik körül, mintha még mindig a falusi mindennapok szereplői lennének.” Sziklay László, az egyetlen magyar nyelvű Mickiewicz-monográfia (1968) szerzője szerint pedig Mickiewicz az *Ősökben* „jól

átgondolt szerkesztési módszerrel adja elő” a maga „racionalista mondanivalóját”. Mintha csak a XIX. század második felének lengyel pozitivistáit hallanánk, akik mindenáron be akarták bizonyítani Mickiewicz realizmusát és racionalizmusát. Sőtér és Sziklay, akik a maguk idején a legkiválóbb irodalomprofesszorok voltak, nyilván ismerték is e lengyel szerzőket, csak Niemojewskit nem, akit Miłosz ásott ki az ismeretlenség homályából, és aki szabadgondolkodó létére is megálljt intett ennek a kétes értékű Mickiewicz-kultusznak, rámutatva, hogy épp ellenkezőleg, Mickiewicz semmire sem becsülte az értelmet, igenis hitt a kísértetekben, ördögökben, angyalokban. Niemojewski a húszas évek elején teljes meggyőződéssel vallja, hogy „a XIX. században véget ért minden, vallási alapokon nyugvó civilizáció”, és „ma mindnyájan evolucionisták vagyunk”, csak hát a fejlődésemélet „érzelmi szféránkon még nem tudott úrrá lenni”, azaz úgy tűnik számára, fűzi hozzá Miłosz, „valamiféle közös tudatalatti ellenáll az »új embernek«. És pontosan ez a másik tudat hozta létre az emberiség történetében egymást követő két korszak határán Mickiewicz zseniális művét”, az *Ősöket*, amely „az ókori filozófia talán utolsó s egyben leghatalmasabb kitérője, egy elmúló nagy korszak hatyúdala. Évezredeknek kellett itt még egyszer utoljára megszólalnia, »tompán visszhangozniuk korát« a profétának, hogy aztán belépjenek a történelembe, átengedvén a helyet az új világnak.”

Döbbenetes, hogy ebből Mickiewicz kései interpretátorai alig tudnak valamit. Kazimierz Dejmek legendás, betiltott előadását, amelyből utcai tüntetés és diákfordalom lett, végső soron pedig a Gomulka-rezsim bukásához vezetett, a történelmi realizmus unalma lengte be mindaddig, amíg a közönség nem kezdett a cárrelens szövegeknél félreérthetetlenül beletapsolni az előadásba. „Szabad-e dicsőíteni, piedesztálra emelni egy költőt, megfosztva gondolataitól?” – kérdi Miłosz a hetvenes évek végén, amerikai emigrációban írt könyvében, visszaillesztve a Mickiewicz-recepcióra, ám ez a kérdés soha nem volt aktuálisabb, mint 1968 márciusában. Először talán Konrad Swinarski 1973-as rendezése vett tudomást a misztikus Mickiewiczről, hisz a krakkói Stary Teatr ötórás előadásában a költő minden vallásos látomása testet öltött, bár ezt Swinarski – egyébként igen hatásosan – a maga kisrealista részletezésével mintegy ironikus idézőjelbe tette. Swinarski sikere után nem sokkal Kazimir Károly is színre vitte a maga *Lengyel fantáziáját*, amelyben az *Ősöket* összeapplikálta más lengyel klasszikusokkal; igaz, ez a kultúrpolitikai céllal létrehozott elegy, amelynek csendes kudarcát már a bemutató előadásán garantálta a

rendezői dilettantizmus és a felhasznált, teljesen életképtelen fordítás egymásra találása, csupán azért érdemel említést, mert ugyanitt, a Thália Színház deszkáin zajlott le, ahol most a beregszásziak előadását is láthattuk.

Ezek után úgy tűnik, Vidnyánszky vett egy mély lélegzetet, és komolyan végigolvasta Mickiewiczet. A „cselekvő misztika” felől közelített a műhöz: ebben az előadásban természetfeletti erővel rendelkező e világi hősök járnak a színpadon – mit járnak! hasítják a levegőt –, akár Anszki *Dybuk*jában vagy az ógörög tragédiákban, Jagoda Miroszlav végtelenül egyszerű, funkcionális játékerében – a fekete körfüggönytől övezett, pusztá deszkák fölött egy szimbolikus, mégis többszörösen játszó háló, egy aláereszkedő pallos – egy csupa szédület és elementaritás dráma pedig, amelynek szuggesztív hitelét, mágikus körét három és fél órán át érezzük, nem is vonjuk kétségbe. Ennek ellenére belefáradunk a műélvezésbe. A mickiewiczzi misztérium lényegébe való beavatkozás ugyanis, amire elengedhetetlenül szükség lett volna, elmarad, a színpad és a nézőtér között nem születik meg az egyezményes jelrendszer, ami nélkül nincs élő előadás. Legalábbis itt, a budapesti Tháliában nem jött létre ez, ahol nem egyszerűen az épület rossz akusztikája, de nyilván a nézőtér összetétele, szellemi habitusa is más, mint odahaza, Beregszászon. Mindenesetre a közönség nagy része a kétórás első rész után fásultan távozik, s így nem tapasztal meg semmit a késő éjszakába nyúló második rész áradó impulzivitásából, vibráló titkaiból és lázas játékoságából.

④

A mai fülnek, amely a lét más dimenzióhoz szokott, természetesen fásasztóak a hosszadalmas misztikus szóáriák. Magyarán megúszhatatlan a mai nézői fantáziától enyhén szólva távol eső misztikus képzeletvilág „lefordítása”. Ráadásul Bella István költői tolmácsolása a munka oroszlan-részét elvégezte, amikor némi vörösmartys beütéssel – leginkább a *Csongor és Tündét* idézve –, de hamisítatlan mai nyelven, diszkrét, néha enyhén ironizáló archaizálással szólaltatja meg e lávaként hömpölygő, romantikus drámai költeményt. Az is nyílt titok, hogy épp ez a Bella István-i hangon újraköltött Mickiewicz keltette fel Vidnyánszky Attila érdeklődését. Ami azonban ezek után történt a szöveggel (hogyan szerkesztette át a rendező, hisz muszáj volt átszerkesztenie, hogyan hódította meg magának, hogyan fogadtatta el saját transzformációit a színészeivel stb.), az már titok maradt előttem, bármilyen nyitott füllel ültem is a Thália Színház nézőterén. Azt is nehéz megállapítanom,

hogy valóban csak az épület akusztikájával van-e a baj, vagy a Gustaw-Konrad szerepét játszó Trill Zsolt beszédtechnikájával is; tény azonban, hogy az első rész mélyen verbális drámaiságát egészen gyér szövegértés alapján a színészi metakommunikációból kellett megfejtenem, mintha egy külföldi színházban ülnék, szégyenletesen zsenge nyelvtudással.

Amire jutottam, a következő: Vidnyánszky került az olcsó megoldásokat, ideértve az adódó politikai allúziókat is. Nem a diaszpóradramát exponálta, Novoszilcov szenátora nem mai kijevi hivatalnok, hanem a cár egykori hűbérese, nem az utókor által kreált nacionalista Mickiewicz ragadta meg képzeletét, hanem a misztikus, aki a világban működő gonosz eredetét keresi, s tudja, hogy az igazi, az emberi lét alapvető dimenzióit illető szellemi szakadék a saját „belső látásának”, belső igazságának élő ember és a hatalom igézete közt húzódik. De arról, hogy a mickiewiczzi eszmének ez az akár égetően aktuális aspektusa hogyan szólal meg, és hogyan alakítja a színészi dialógusokat és játékokat, enyhén szólva halvány benyomásaim vannak. Hisz a rendezői értelmezésben exponátlanul maradt diaszpóradráma minden valószínűség szerint az egyes színészi alakításokban mint a napi élet valósága vagy konfliktushelyzete megjelenik. Nem beszélve más, általam fel sem fedezett összefüggésekről. Mindebből következően nem tudok egyértelmű választ adni a bevezetőül felvetett kérdésre. Érdekes lehet-e nekünk, mai, egészen más, szekularizált képzeletvilággal rendelkező nézőknek ez a XIX. század húszas–harmincas éveiben íródott misztikus mű? Valószínűleg igen. Nem mintha Vidnyánszky nem birkózott volna meg a feladattal, amelyet magára vállalt; a jelek szerint megbirkózott. Csak hát a színházi vagy a színészi technika valaminő nagyon modern ördöge, amely a félreértések elkerülése végett nem áll rokonságban Mickiewicz ördögeivel, megvonta tőlem – és nyilván nem csak tőlem – ennek tapasztalati, megértett bizonyosságát.

A kritika a beregszászi színház 2001. április 11-i, Thália színházi vendégjátéka alapján készült.

ADAM MICKIEWICZ: ŐSÖK
(Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház)

FORDÍTOTTA: Bella István. **KOSZTUM:** Balla Ildikó. **DÍSZLET:** Jagoda Miroszlav. **KOREOGRÁFIA:** Énekes István. **RENDEZŐ:** Vidnyánszky Attila. **SZEREPLŐK:** Trill Zsolt, Sótér István, Varga József, Tóth László, Kristán Attila, Rácz József, Kacsur András, Szabó Imre, Szűcs Nelli, Seres Tímea, Kátya Alikina, Vass Magdolna, Ivaskovics Viktor, Gál Natália, Béres Ildikó, Kacsur Andrea, Orosz Ibolya, Orosz Melinda.

Egy évre csupán
1490
+2 ajándék jegy

SÚGÓ-HOMME
VAGYIS A SÚGÓ HÁZHOZ MEGY

Megrendelőnknek
egy éven keresztül
otthonába küldjük
a Sűgót és különszámait,
valamint **két ajándék jegyet**
biztosítunk
a 2001-es évad
Sűgó Színházi Estjeinek
egyik, Ön által
kiválasztott
előadására!

Nyereményjáték az

támogatásával.

Új előfizetőink között havonta egy Hi-Fi tornyot* sorolunk ki, melyet a Sűgó Színházi Estek keretében nyújtunk át.

* Ez az LG által kifejlesztett fejlett midi hi-fi-rendszer tartalmaz egy 2x50 W-os (RMS) erősítőt, egy 2 utas, 2 hangszórós rendszert és kétlemezű magnó-egységet a korszerű audioteknológia jegyében. A 20 szám beállításának lehetőségével ellátott 3 CD-s automatikus váltó, a távirányító és a fluoreszcens kijelző biztosítják a zene élvezetét. **Modellszám: F-5600**

LG Electronics Magyar Kft.
1097 Budapest, Könyves K. krt. 3/A Tel: 455-6060